

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1903. április 30.

Csütörtök.

XXII. évfolyam. 35. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábos petit sorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyitlttér sora 30 fillér.
A hirdetések s nyitltterek díja előre fizetendő.

Szell Kálmán a helyzetről.

Az egész ország által feszült érdeklődéssel várt beszédét hétfőn mondotta el Szell Kálmán miniszterelnök. Hatalmas beszédében a hónapok óta tartó vitának valamennyi kimagasló témáját nagy szabotossággal és szigorú tárgyilagossággal ölelte föl.

Mindenekelőtt azt a tételt vitatta, hogy a költségvetés és az indenítés nem képezhetnek bizalmi kérdést. Kifejtette, hogy ha a magyar parlament három évtizedes praksisa álláspontjára áll is, még akkor is jogosulatlan a vád, hogy előrelátás hiján volt volna, mikor a katonai javaslatokat tárgyalta a budget előtt, hiszen a budgetviták hosszú tartama ismeretes és a katonai javaslatok az ujonezozás tekintetében oly terminushoz vannak kötve, hogy az ellenzék jelölte sorrend mellett nem lehetett volna kellő időre letárgyalni a katonai javaslatokat. A budget mostani elővétele iránti kívánság teljesítése pedig a katonai javaslatok burkolt visszavonása volna. Ha nem lett volna meggyőződve, hogy szüksége van az országnak a véderő fokozására s a javaslatban foglalt intézkedések megvalósítására, nem hozta volna a Ház elé.

A katonai javaslatok kapesán bele-mélyedt a hadsereg kérdésében felmerült nagy közjogi mozzanatok fejtegetésébe. A törvények és Deák s Andrássy beszédeinek fonalán bizonyította az ő közjogi fel-fogásának feltétlenül helyességét a had-seregnek ugy közösségére, mint a vezény-leire vonatkozólag.

Rátért a költségekre is, s kimutatta számszerűleg, hogy a várható megterhel-tetés nem oly mértékű, hogy azt az ország ne bírná el s a milyennek azt az ellenzék állítja a nép félrevezetésével.

Hazafias hévvel mutatott reá ezután a kormány azon programjára, hogy a nemzeti kívánalmaknak a hadsereg köré-ben miként óhajt eleget tenni. Közelebb hozni a hadsereg szellemét a nemzet szelle-méhez, a nevelés, a tisztképzés, a tisztke-nek a magyar ezredekhez való áthelye-zése révén, bensővé tenni a kapesot: ez a kormány célja. A mi jogos és méltányos kívánalmak ezen-tul vannak, azokat is, ak-tuálisukhoz mértén fokozatosan megvaló-sítani törekedik. Egy mélyreható reform, a kétéves szolgálat kérdése az elvi meg-állapodás stádiumán már tul van s ha a pénzügyi és gazdasági kérdések egész sora, mely ezzel összefügg, tisztázva lesz, legközelebb, valószínűleg már az őszön előterjesztheti javaslatát.

Az obstrukció indokolatlan és joga-sulatlan voltának kimutatására tért át ezután Szell Kálmán. A legmagasabb szem-pontokból tárta fel a többség a majoritás elvének megdönthetetlenségét s alkotmányos szellemének ragyogó sugaraival vi-lágitotta meg a közszabadságok nagy palladiumait: az alkotmányt és a parla-mentarizmust. Emelkedett hangon, meg-győző erővel mutatta ki, hogy a mikor egy kormány a közhatalom jelentékeny tényezőit önként kiadta kezéből csak azért, hogy tiszta választásokat hozzon létre, s a mikor a házszabályok maguk a kisebbséget ugy védik, hogy annak alkotmányos működése a legteljesebb garanciák alap-úl: akkor a kisebbségnek le kell vonni a konzekvenziákat s respektálnia az ily létrejött majoritás akaratát. A mikor az ellenzék ma, ily viszonyok mellett, az egyik obstrukciót beoltja a másiknak a gallyába, megakasztja a normális parla-menti életet, dermesztő fagynak teszi ki az egész közéletet. Mert Magyarország te-kintélyéről is szó van, az egész világ előtt ismeretes alkotmánytiszteltünk; itt, e pon-ton esorbát ütni nemzeti büszkeségünkön végzetes s kireperálhatatlan hiba volna.

Egyszerűséggel, megkapó szerénységgel tért át végül arra, a mi a jelen hely-zetben az ő személyére vonatkozik. Utalt sok évtizedes nyilvános működésére, utalt arra az időre, a mikor súlyos problémák közepette az egyéni meggyőződés bátor-ságával cselekedett. Most is az elv nagy-sága és komolysága parancsolja, hogy kövesse meggyőződését. Azon mandatum alapján, melyet a nemzetől s a koronától kapott nem érzi magát indítatva, hogy tá-vozzék a helyről, melyen kötelességet teljesít. Törvényt, alkotmányt nem fog sér-teni. Vállalja is, minden habozás, minden kibuvó nélkül a teljes felelősséget. De a salus rei publicae suprema lex elvét kö-vetni fogja akkor is, ha a kisebbség arra szorítja, hogy törvényes felhatalmazás nél-kül kormányozzon.

Férfiassz önértet, az államférfiui rendit-hetetlen kötelességtudása s a meggyőződés ereje csendült ki utolsó szavaiból is: „Nem hallgatók csak lelkiismeretenre, mely tiszta és nyugodt!” Szell Kálmán e nemes beszéde s a szabadelvű párt lelke-sedésének kitörő jelei komoly figyelme-ztetést képeztek az ellenzékre nézve s ezért hinnünk kell, hogy a döntő pillanatban talán leszáll a parlament tanácskozó ter-mébe az alkotmányosság igaz szelleme. Mert Magyarországon győznie kell az al-kotmányosság és parlamentarizmus szelle-mének!

A képviselőházból.

Hétfőn rendkívül nagy érdeklődés közt folyt le a képviselőház ülése Gróf Apponyi Albert elnöklése alatt. Az érdekességet Szell Kálmán miniszterelnök nagyszabású beszéde képezte, melyben nagy részletességgel választott mindazon fontosabb kérdésekre, melyeket a vita során ellenzéki részről felvetettek. A beszéd minden oldalon nagy hatást keltett, még az ellenzék körében is, sok gondolkozásra adott alkalmat. A nagyszabású be-széddel vezérezkünkben foglalkozunk. Napirend előtt Barabás Béla felelt a napokban felmerült különböző politikai híresztelésekre s vissza utasi-totta ezeknek nagyobb részét, melyeket a sa-jó szájába adott. Ülés vége felé, a Szell beszéde után Polonyi akart személyes kérdésben szólni. A mi-niszterelnököt ünneplő kormánypart azonban nem akarta meghallgatói, így Polonyi beszéde kedre maradt.

Háromszékvármegye közgyűlése.

Évi második közgyűlését ápr. 24-én tartotta meg Háromszékvármegye törvényhatósági képvisellete. Szent-Iványi Miklós alispán a közgyűlést meg-nyitja s bejelenti, hogy Potsa József v. b. t. taná-csos, főispánt betegsége akadályozza az ülésen való elnöklésben.

Indítványára a közgyűlés jegyzőkönyvileg fejezte ki sajnálkozását Potsa József főispán betegsége fölött s azon óhajának adott kifejezést, hogy a gondviselés mielebb állítsa helyre egészségét, hogy akadálytalanul folytathassa fontos, sokoldalú tevékenységét.

Az alispán első évnegyedes jelentését Vajna Miklós vármegyei főjegyző adta elő. Az alispáni je-lentés kapesán Ujvárossy József kir. tanácsos, bizott-sági tag javaslatára a közgyűlés részvételének tol-mácsolására Potsa József főispánnál betegsége alkal-mából Tuzson János, Benedek János és ifj. Gödri Ferenc biz. tagokból álló küldöttség bizatott meg.

Sára Tamás, árvaszéki elnök évnegyedes jelen-tését vette ezután tudomásul a közgyűlés. A jelentés kiemeli, hogy az árvaszék személyzete nem elégsé-ges a teendők ellátására.

Általános érdekeltséggel nézett elébe a közgyű-lés a sepsiszentgyörgyi mentelep építése tárgyában leadott földmivelésügyi miniszteri rendelet tárgyalá-sának.

Dr. Demeter Gyula, vármegyei tb. főjegyző adta elő az új mentelep építése kérdésének történetét s annak jelenlegi fizását. Az állandó választmány azon véleményét, hogy a kérdés tanulmányozására bizott-ság küldessék ki, a közgyűlés elfogadta, kiegészítve azzal, hogy a bizottságba kir. tanfelügyelő is küldes-sék ki. A bizottság előterjesztése a jövő közgyűlésen lesz tárgyalandó.

A kérdéshez hozzászóltak Tuzson János, ifj. Gödri Ferenc, Gyárfás Győző, Benedek János, D. Veress Gyula.

Tuzson János, bizottsági tag a bizottsági tagok csekély számára való tekintetből, azt hangsúlyozta, hogy kötelességük teljesítésére figyelmeztessenek azon bizottsági tagok, a kik még oly fontos ügyek tár-gyalása iránt sem tanusítanak érdeklődést és távol-maradnak a gyűlésekből.

A törvényhatósági átiratok között szerepelt Budapest székesfőváros felirata az állami tanítók fi-zetése tárgyában, melyet pártolólág vettek tudomásul Mosonyvármegye feliratát Magyarország és Alsóansz-

tria közötti határ kiigazítása tárgyában jegyzőkönyvileg pártolta a közgyűlés. — Fejérvármegye feliratát az elmebetegok elh. lyezésének biztosítása tárgyában, Hevesvármegye feliratát a közigazgatási tisztviselők fizetése rendezése tárgyában felirattal pártolta a közgyűlés.

Sepsiszentgyörgy város kérését a választott törvényhatósági bizottsági tagok számának felemelése iránt a közgyűlés törvényszerű alap hiányában nem teljesíthette.

A vármegyei Erzsébet árvaleányháznál létesített huszezer koronás Erzsébet-alapítvány kamataiból a közgyűlés a hat pályázónak, az intézet volt növendékeinek egyenként 200–200 koronás adományt juttatott.

Az alapítványból adományt nyertek Molnár Pálné, Hosszu Mária volt bereczki illetőségű, kismartoni lakos. Kilyéni Sándorné, Tölgyes Lina, volt bikfalvi illetőségű, kilyéni lakos, Weipert Ferenczné Földi Teréz volt belafalvi illetőségű, kolozsvári lakos; Farkas Ferenczné, Fejér Berta volt szacsvai illetőségű szemerjai lakos, Perdi Ferenczné, Bitai Borbála volt szőrcsei illetőségű, kézdívársárhelyi lakos és Fejér Mihályné Cseh Mária volt alsócsernátoni illetőségű, hilibi lakos.

Kossuth Lajos arcképére befolyó adományok gyűmölösztetése tárgyában tett alispáni előterjesztésre a közgyűlés névszerint való szavazással, a befolyt összegnek a Háromszéki Takarékpénztárban való gyűmölösztetését határozta el s dr. Ferenczy Géza bizottsági tagnak gyűjtőív megküldését határozta el.

A sepsiszentgyörgyi Székely-Társaság kérésére Sepsiszentgyörgyön földmives-iskola felállítására a közgyűlés bizottságot küldött ki s a földmivelésügyi miniszterhez felterjesztést intézett az iránt, hogy az iskolát, a melynek felállítását a Társaságnak már kilátásba helyezte, állami intézkedéssel létesítse. A székely kormánybiztoshoz pártolás végett szintén felterjesztést tettek.

A közgyűlést Szent-Iványi Miklós, alispán a megjelenteknek mondott köszönettel zárta be. Délben az alispánnal szűkebb körű barátságos ebéd volt.

EGYESÜLETI ÉLET.

A kereskedő ifjúság társulatának közgyűlése.

Kézdívársárhely, április 27.

Az egyetértésnek, a szeretetnek alapfeltételeivel bőven rendelkező kézdívársárhelyi „Kereskedő-Ifjak

Társulata” f. év április 26-án tartotta meg saját helyiségében évi rendes közgyűlését.

Nem frázisok hosszúsora, hanem a valódi tények élénk felsorolása kötötték le figyelmünket. Bármilyen fántáztikus író, — még ha agyrémei üldözök is — itt csak azt láthatta a mi való, a mi igaz és önként hajlott volna meg a nagy Eötvös e szavai előtt: „Ki mindig utjára néz s egyre haladni akar, az nem panaszkodhatik, ha életét, melyben magának pihenésre időt nem enged, fárasztónak találja.”

Igen, a kézdívársárhelyi Kereskedő-Ifjúság haladni akar és biztos utján fárasztó munkát végez.

De mi teszi könnyűvé a terhet, mi biztosítja mindig a sikert: az összetartás a szeretet.

Itt nem úgy van, mint sok más egyesületnél, hogy viseljük a czézzel-elfogadjuk a megtiszteltetést, de az ügyért nem teszünk semmit. Ha gyűlést hívnak össze a tisztviselők nagy része távol létevel tündöklök, a tagok elsőbbség tartják azt a házi mulatságot, mint ama szent kötelességet, melyet a nemes ügy érdekében megtenniük becsületbeli kötelesség volna.

Hiába ehhez érzés kell és bizonyos kiemelkedés a köznapiságból. Városunkban az egyesülés és alkotás eszméje teljesen urálja a helyzetet, csak az a baj, hogy az újabb nemzedékben kevés követtőre talál.

A mai közgyűlésen örömmel tapasztaltuk, hogy minden tisztviselő, minden tag mily pontosan megjelenik, mennyire szívén viseli az ügyet, mily elismeréssel adóz azoknak, kik a rendeltetési cél felé vezetnek egyesületüket.

A 16 év küzdelme nem fárasztotta ki őket, sőt újult erővel, nagyobb kitartással oly eszméket valósítanak meg, mely a társulat életét és jövőjét biztosítja.

Lehetett ott a kötelesség tudása, a szabad és helyes gondolkodásán kívül meggyőződés a hazafiság eszméjének szeplőtlen terjesztéséről, a kartársi szeretet melegéről.

A gyűlést Fejér Antal egyesületi elnök egy szívhez szóló, az irányeszméket nagy körültekintéssel tárgyaló beszéddel nyitotta meg. (Közölni fogjuk.) A lelkesült éljenek bizonyították, hogy a tagok megértették és helyeslik e derék egyén hívó szavát, ki 16 éve lobogtatja dícsőséggel a haladás zászlóját.

Ezután Varga Vilmos, a jeles tollú titkár tette meg részletes jelentését az egyesület múlt évi munkásságáról. Kossuth Lajos nagyhozánk fia halhatatlan érdemeinek jegyzőkönyvre iktatására vonatkozó múlt közgyűlési határozatát állva hallgatta végig a lelkes ifjúság. Derék titkár sokszor megőljenezte.

Jancsó Lajos pénztáros részletes jelentést tett az anyagi ügyek állásáról, mely minden tekintetben megnyugtató, mert a szellemi élet elmelkedésével arányban áll az anyagi is. Méltó elismeréssel és köszönettel adózott a fáradozásért a közgyűlés.

Az évi költségvetés megállapítása, a számvizsgáló bizottság jelentésének meghallgatása után a tisztújítás következett. Ennek keresztül vitelére Nagy József, Hamar Zoltán és Wortán István urak kérték fel.

Mielőtt a bizottság munkásságát megkezdhetné volna egy kellemes inezidus játszódtat le. Ifj. Dávid Antal, tekintettel azon elévülhetetlen érdemekre, melyet Fejér Antal elnök ur az egyesület vezetésére és fentartására körül szerzett, indítványozza, hogy örökös elnöknek választassák meg. Leírhatatlan tapsvihar és éljenzés között tette magáévá az ifjúság ez indítványát, melyhez Wortán Béné azon indítványát is hasonló lelkesültséggel csatolta, hogy Kiss Károly tanárt, ki egyesületüknek egy kimagasló lelkes, munkás vezére, örökös alelnökké választotta. Hiába volt az elnökök minden tiltakozása, az ifjúság nem tagított és egyesületét életét állandó elnökkel és alelnökkel biztosította.

Éljenek soká e derék egyének s legyen önzetlen munkásságuk jutalma a tiszta öntudat. S ha az életben bántalmakat kell elviselniük, a lesben maró alnokságtól; mindig jusszon eszükbe Sokrates e mondása: „Jobb ártatlanul szenvedni, mint igazán.”

A kiküldött szavazatszedő bizottság befejezvének munkáját, a következő jelentést terjesztette a közgyűlés elé.

Az örökös elnöknek választott Fejér Antal és alelnöknek választott Kiss Károly tanár uron kívül az egyesület vezetői lettek:

Titkár: Varga Vilmos kereskedő ur.
Pénztáros: Jancsó F. Lajos kereskedő ur.
Ellenőr: Bándi István kereskedő ur.
Jegyző: Ugrai Lajos kereskedő segéd ur.
Könyvtárnok: Wortán István kereskedő ur.
Háznagy: Nagy József városi alkapitány ur.

Választmányi tagok.

Wortán Béné kereskedő ur.
Bartha Gyula kereskedő ur.
Alberti Albert kereskedő ur.
Dávid János kereskedő ur.
Ifj. Dávid Antal kereskedő ur.
Serester Ferenc kereskedő segéd ur.
Schuller Péter kereskedő segéd ur.
Rác István kereskedő segéd ur.
Hamar Zoltán kereskedő ur.
Nuridsány Kálmán kereskedő segéd ur.

TÁRGZA.

A gyutaes-gyáros.

— Emlékezés Bene Józsefre. —

Meghalt Bene József Kézdívársárhelyen, a gyutaes-gyáros. Ezt olvastam annak idején lapokból a halálozás rovatából. Ugy hiszem kívülem még nagyon sokan elolvasták, de anélkül, hogy az esethez ugyan azt az elmékedést fűzték volna, a mit én. Kevesen tudják, hogy Bene Józsefnek nagy része volt azokban a hatalmas ágyúzásokban, melyek a szabadságharc idején annyiszor ejtették rómületbe az osztrákokat és a muszkát, akik sokszor vonultak vissza előlük megtizedelve, véres fővel Kőkös, Doboly és Hidvég hídjainál Háromszék földéről.

Nagy Sándor „Háromszék önvédelmi harcza” című művében van egy csoportkép egy fénykép-reproduktio, amely hat nyílt, értelmes tekintetű, szelid arcú, magas koru öreget ábrázol s akikről szinte leri, hogy becsületes iparos foglalkozásban jutottak el az élet ezen határáig.

Valóban magát a képet nézni senki sem gondolna arra, hogy azok a nyájas tekintetű polgárok képezik annak idején az ágyuk hősnéinek Gábor Áronnak igazi vezérkarát, a muszkai személyzetét.

Szinte mosolyog az ember, mikor a kép alatt

levő s az arczokkal annyira disharmonizáló harezias jelentőségű manupropriákat olvassa mint: Turóczy Mózes ágyuöntő-gyárvezető százados, Kovács András osztályvezető az ágyu felszerelésnél, Klunglein József löporgyáros, Tóth József salétrom gyáros, Pais Antal kereskedő az ágyu gyárban és végül határozott, szép kalligrafikus vonásokkal Bene József gyutaes gyáros.

Bene József 23 éves volt, rendes foglalkozására asztalos és üveges, mikor beállt közhonvédeknek. A harezmezőről azonban csakhamar a kézdívársárhelyi ágyuöntőhöz osztották be, ahol hadnagyi rangban a gyutaesok és gépek készítését vezette, míg csak a gyár működését beszűntetni nem kényszerült.

3 mikor már minden elveszett, ezek a derék székelyek, a szabadságharc Cincin natusai, ismét átvédlettek azzá, amik előbb voltak. A százados ur ágyuk helyett kütűnő üstöket, a salétrom-gyáros jófajta eszűmákat, a löpor-gyáros pléh eszközöket, az ágyu-kerekes kocsikereket, a gyutaesgyáros butorokat, az ágyu felszerelő pedig patkót készített, szerket vasalt, gépészkedett stb.

Igazi prototipusai ezek a székely táifalékony-ságnak és sokoldalúságnak. Valóban óriási hiba volt az ország intézőitől, hogy a székelységben rejlő ezen hatalmas ipari, muszkai erőit a kellő időben nem isápolta, erősítette, hanem terhekkel, hibás közigazdasági intézkedésekkel elnyomta s az anyagi és erkölcsi tönk szélére juttatta annyira, hogy ma már aranyoszor is kevés azon politikus, vagy nemzet-

gazdász emlékének megőrkítésére, aki azt súlydéséből ismét ki tudja emelni.

A székely népet jellemző kütűnő értelem és physikai erő nyilatkozott meg Háromszéknek 1848. novemberi székgyűlésén is, ahol kimondták az ellenállást. Szinte gyerekes kérdésnek tűnik fel ez a határozat a kis Háromszék részéről, ha meggondoljuk, hogy külső segítségre sehol sem számíthattak s minden felől szinte gyűrűként az osztrák katonák ezrei állottak, akik már Erdélyt mindenféle igába szorították, nem is számítva a mindenfelől garázdálkodó, rendszeresen felszerelt és jó részben osztrák tisztektől vezetett oláh felkelő csapatokat. Midőn az „okosabbak” Berde, Dobay stb., akik tudták, hogy mit tesz hadat viselni és tudták, hogy Háromszéknek semmije sincs, le akarták a népet ellenállási szándékáról beszélni s mintegy megdönthetetlen érvek gyanánt mondogatták, hogy nincs pénz, nincs löpor, nincs ágyu, a nép egész meggyőződéssel feleli: van még 6000 forintunk, löport teremtünk, mikor pedig Gábor Áron ágyut is ígért, még pedig két hét alatt s nem is egyet, hanem hatot, elosztott a kétség utolsó maradéka is, és sonki sem gondolt többé a meghódolásra.

Szép volt ez az elhatározás és önbizalom, de az már igazán esodálatos volt, hogy az ígértüket be is váltották. November 28-án megtartja Gábor Áron a próba lövést, 30-án székelyeink győzelmesen megvívják Hidvénél ama híres első csatájukat, pár nap múlva pedig maroknyi, nagy részben csak lándzsával felfegyverzett seregüket Erdővidéktől

Választmányi póttagok.

Legifj. Dávid István kereskedő ur.
Nagy S. Pál kereskedő ur.

Számvizsgálók.

Nagy Iv. Lázár ur.
Wertán Ármin kereskedő ur.
Hamar Zoltán kereskedő ur.

A választás csaknem összhangzó; szavazattal történt és oly általános megaláztatást keltett, hogy a lelkesült éljenzések elnök és alelnök elhangzott szép beszédei még azokat is maradásra bírták, kik tudásos elfoglaltságuk miatt visszaakartak vonulni.

Bármely egyesület, bármely intézmény csak úgy állhat fenn, úgy virágozhatik, ha a létesítők általánosan érdeklődnek az ügy iránt és egy pillanatot sem mulasztanak el, ha az ügy érdekében tenniük kell.

Az elismerés palma ágával hajlom meg e kis társulat előtt, mely fenyesen bebizonyította, ma is, hogy nem a nagy számban, hanem az összetartásban, egyetértésben van az erő.

Eljenek soká.

Barát.

Irodalom, művészet.

Dankó Pista dalai. A fényes tehetségű dalköltő ott pihen már Szegeden az édes anyaföld kebelén — s a magyar közönség csak most veszi észre tulajdonképpen, hogy kit veszített el népdal költészetünk zenei irodalmunk öbén. Dankó Pista 50 válogatott dala hova tovább mind nagyobb elterjedésnek örvend. S valójában szép dalai fogják biztosítani a Dankó halhatatlanságát s legmaradandóbb emléke a magyar nép szívében lesz. Nádor Kálmán, az előnyösen ismert fővárosi zenemű kiadócéf még Dankó életében adta ki az 50 gyönyörűnél gyönyörűbb dalt, melynek ára 4 K. és kapható a kiadónál Nádor Kálmánnal. (Budapest, IV. Károly körút 8 sz.) ugyasint minden hazai könyvkereskedésben.

Király-himnusz. Kozma Andor, a jeles poéta, a Pesti Hirlapban a Kölessey himnuszhoz egy új szakaszt írt, melyet magyar királyi himnuszul való elfogadásra ajánl. A vers a következő:

*„Isten áldd meg a Királyt,
Magyarok királyát!
Szent Istvánról Rája szállt
Dicső Szent Koronáját!
Nagyfenségű házának
Fénye és boldogsága
Tündöklök a házára
S egész világra!”*

egész Hétfaluig terjedő óriási félkörre alakítva a Berezaságra és Brassóra támadnak.

Ez alatt megindult teljes erővel a felszerelés is. Bene József egy maga két hónap alatt 91,106 gyutacsot készített. Ugyanez a gyutacs és lökupak készítésével foglalkoztak Gabriányi József és Jancsó József kézdivásárhelyi gyógyszerészek is. Két híres vadász a 70 éves Szaesvay András és fia János pedig a lőpor gyártás körül buzgálkodtak, a kik ezt a mesterséget egyébként saját vadászhasználatukra már régebben üzték s puskaporokról az a hír volt elterjedve, hogy attól magától is megdöglök a medve. A Sz. János vezetése alatt Kézdivásárhelyt működő löporművek napokint két mázsánál is többet tudtak előállítani. Gábor Áron 1849. jun. 14-én a hadügyminiszterhez intézett levelében már 6 salétrom készítő mőről és 2 lőpor malomról tesz említést. Kivették a védekezés nagy munkájából a maguk részét a nők és gyermekek is, a kik töltőnyeket készítettek — a sepsiszentgyörgyi nők maguk 115560 dbot, — és golyókat öntöttek. A kézdivásárhelyi ágyu öntőben Gábor Áron és Turóczi Mózes oly buzgalmat és szakavatottságot mutattak, hogy az öntőde virágzása idején hetenként 3–4 ágyut is becsajthattak teljesen felszerelve a harcztérre.

Ez az öntőde összesen 64 db 3–6 fontos ágyut készített.

(Folytatása következik.)

B. J.

NAPI HIREK.

— **Uj kamarás.** A király esikszentmártoni Szabó Józsefnek, az Erdélyi Gazdasági Egylet elnökének a főrendiház tagjának a cs. és kir. kamarási méltóságot díjmentesen adományozta.

— **Kinevezés.** A belügyminiszter Háromszék-megye Kőkös községet önálló anyakönyvi kerületté alakítván, Györbiri Gábor állami isk. tanítót anyakönyvvezetővé, Kélenyi József közs. birót anyakönyvvezetőhelyettesé nevezte ki.

— **Kinevezések.** Gróf Májláth Gusztáv Károly erdélyi püspök Holló János áldozópapot Bukarestből visszahíván, kinevezte Torjára segédlelkésznek. — Molnár János Gyergyóujfalvi esperesplebános nyugalmába vonulván, a közközség adminisztrálása W. Imán Viktorra bízott.

— **Látogatás a főgymnasiumnál.** Dr. Elisher József, kir. tanácsos, t. kerületi főigazgató ápril 21-én Kézdivásárhelyre érkezvén, ápril 22., 23., 24. és 25-én részletes és mindegyikre kiterjedő szakszerű vizsgálatot tartott mind a 8 osztályban, melynek végezetével hosszabb ideig tartó konferencián tette meg észrevételeit a tapasztaltakról. Örömmel konstatáljuk, hogy az intézetben tapasztalt renddel és tanulmányi előmenetellel a legnagyobb mértékben meg volt elégedve s ennek ismételtén is kifejezést adott. Ápril 26-án utazott el városunkból, más intézetekben folytatván áldásosan tovább nehéz munkásságát.

— **Bucsu e-tély.** A Kézdivásárhelyről Gyulára áthelyezett Reissner Hugó m. kir. honvéd őrnagy tiszteletére a tisztikar szardán este, a „Millennium”-ban kedélyes bucsuestélyt rendezett. A tisztikaron kívül városunk társadalmából is többen vettek részt s kívántak szerencsét a derék főtisztnek új állomásához.

— **Halálozás.** Dr. Hendei János, gyakorló orvos sebész és szülész-mester, a brassói magyar orvosi kar egyik csendesen, de a szenvedő emberiség javára áldásosan munkáló tagja, folyó hó 26-án, élete 66-ik, orvosi működése 40 ik évében, a halotti szentségek áhítatos felvétele után, influenzából származott tüdőlob következtében elhunyt. A boldogultat, kiben Bíró Sándor, brassómezei főispáni titkár nagybátyját gyászolja, ápril 29-én helyezték nyugalomra nagy résztvétel között a brassói bolonyai r. kath. temetőben. Nyugodjék csendesen.

— **A Székely Társaságból.** A kézdivásárhelyi „Székely Társaság”-nak folyó 1903. évi május hó 2-án d. u. 5 órakor a Korona szálló emeletén lesz 34-ik összejövetele, a következő tárgysorozattal: 1. Naplóolvasás. 2. A marosvásárhelyi keresk. és iparkamara átirata. 3. A debreczeni „Székely Társaság” által városunk két derék iparosára kiállított kitüntető okirat ünnepélyes átadása. 4. Dézsi Dániel árvái számára gyűjtés céljából kiküldött bizottság beszámolója. 5. Folyó ügyek elintézése. 6. Indítványok.

— **A tűzoltó-zenekar ténzeréje.** A május 1-ével megkezdődő ténzerét az önkéntes tűzoltó egylet zenekara ezután minden vasárnap d. u. kedvező idő esetén meg fogja tartani. A május 1-én tartandó reggeli ténzerét a sétatéri zenepavillonban tartja meg, mire a t. közönség figyelmét előre felhívjuk.

— **Remekművű kályha ellenző látható még pár napig ifj. Dávid István kézdivásárhelyi főtéri divatüzletének kirakatában.** A rendkívül csinos butor-darabnak, mely Balázs Márton polgári leányiskolai igazgató számára készült, szecessziós stílusban, magagóniá-utánzat kerete Koos László ipariskolai rajztanító és ismert faragó művész vésője alól a helyi szöveten látható gyönyörű színes festmény pedig Wolf Károly főgymnasiumi rajztanár művészi esetje alól került ki. Értéke 220 korona.

— **A kézdivásárhelyi sétatér díszes új berendezést, csinos zenepavillont, vasrúdos koritást** kapott s mult vasárnap délelőtt már megtartott az első zenejátékot a Bodor Lajka zenekara is, s díszes közönség élvezte a pompás tavaszi levegőt s kellemes jó zenét. Május 1-től kezdve rendszeres lesz világitva este a sétatér; s egész október végéig rendszeres lesz zene minden vasárnap délelőtt 12 óráig, s szardán délután 5–7 óráig. Zenedíjak a látogatók részére az egész időnyre egész családnak 5 K., egyes személyeknek 3 K.

— **Egy község bünkrónikája.** Nagy-Káson községben 1903. január 1-étől tizenegyzéreset

volt a faluban és mindegyikben megállapították, hogy gyújtogatásból eredt; volt azonkívül öt gyújtogatási kísérlet. Két embert meggyilkoltak bosszúból és egyet hetven forintjáért. Egy gyilkos öngyilkosságot követett el. Ez előtt tíz nappal, késő este megtámadták, megszúrták és kirabolták a segédjegyzőt.

— **Jó tanács.** Mindazoknak, kik pázsintot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be Mauthner Ödön csász. és kir. udvari magkereskedéséből Budapesten a „Sétatéri” vagy a „Margitszigeti” fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bálmulatra méltó és gyönyörű sétaterei részére. (12—5.)

MULATSÁGOK.

— Nyilvános elszámolás. —

1903 ápril 18-án a sétatér javára tartott leány-estélyről.

Összes bevétel	743 K. 85 f.
„ kiadás	134 K. 89 f.
tiszta jövedelem	608 K. 96 f.

Felülfizettek: Kisegítő takarékpénztár 50 K. Dr. Balogh Vendelné, Csizsár Imréné, Dézsi Bálintné, Nagy Dénesné 20—20 K. Dr. Herepei Iván 11 K. Török Bálintné, Ambrus Róza, Benkő Irénke 10—10 K. Papp Mihály ny. esendőrezredes Kolozsvár, Dr. Sinkovits Aurél, Hamar Zoltán, Fejér Károly járásbíró, Stocker Antalné, Csizsár Pál 5—5 K. Benkő István, Ifj. Tóth István, Ráth Endre, Kiss Lajosné, Jancsó Béla jogh. Ifj. Nagy Ferencz 4—4 K. Dr. Bodor Ferencz 3 K. 50 f. L. Intze István, Cseh Gyula, Nagy Béla, Dr. Nagy Emil Pál, Id. Tóth István, Jancsó Dénesné 3—3 K.

Dr. Szini Gyula, Gáspár István, Tótfalusi Károly, Dr. Vajna Elemér, Dósi Józsefné, Bálint Gyula, Ifj. Benkő Géza, Ifj. Kupán József, Legif. Kupán József, Fejér Antal, Nuridsán Kálmán, Lázár Jenő, Lázár László, Nagy I. Lázár, Balázs Károlyné, Szűcs Ferencz, N. N., Kósa Mariska, Dr. Hann Béla, Gyöngyössi István, Tatár G., Dr. Bajka Zsigmond Kovászna, Molnár Bálint Vas-vörösvár, Maksay Gyula Budapest, Benkő Sándor Besztercebánya, Bályer Kálmán, Dr. Vargha Béla, Diénes Ödön, Dr. Lukács Vilmos, Kádár Ákosné Zayzon Lázárné, Baló Ö., Rápolthy G., Szűcs E., Hann Ferencz, Dr. Szentiványi Árpád, Bartha János, Ifj. Dávid Antal, Révész Cyrill, Hassák Vidor, Tóth Lajos, Tóth Ede, Ifj. Kovács Jánosné, Dr. Török Andor, Kovács Dani, Lányi István, Welnreiter János, Prada Antalné, Kovács Ödön, Szentiványiné, K. Csizsár József, Dobay János, Dávid Antal, Tratner Márton, Balogh János, Ifj. Jancsó Mózes, Özv. Nagy Lajosné Özv. Jancsó Mózesné, Vargha József 2—2 K. Nagy, S. Pál 1 K. 50. f. Jánosy Dezső, Zsigmond Ferenczné Soos Albert, Reichfeld Izidor, Piplinger Gyula Turóczy László, Tompa Zoltán, N. N., Császár Gergely, Dávid János, Thier Richard, Gyárfás Károlyné, Mágóri Sándor, Nagy Ferencz L. f. Ugray Lajos, Roth József, Shuller Péter, Útő Áron, Benkő Laura, Wertán Istvánné, Benkő Béla, Pohászka Ferencz, Marsalhi István, Székely János ev. ref. p., Zayzon Sándorné, Szabó Géza, Szabó József, Kiss Károlyné, Zseliczky István, Bálint Benedekné, Bartos Ignác, Ny. Jancsó Géza, Todor Lajos, Szűcs Sámuel, Kovács Kálmán, N. N., Hankó Ivánné, Solim Miklós, Rada György, Ferencz Gyula, Dr. Szentpéteri, Asbóth, Koh Sándor, Kovács B., Balogh János, Györbiri, Gábor, Köllönte Mózesné, Vargha, Özv. Réthy Józsefné, Dobay Lajosné, Kovács Ferencz, Bardocz Mili, Debreczy Albert, Györbiri Géza, Ifj. Török Samu, Török Sándor, Vajna Béla, Ürmösy, Boda Gergely, Nagy József, Kakutsi Ádám, Kovács István, Nagy István, Balogh Gyuláné, Eperjesi Albert, Nagy Lázár, Györbiri Gergely, Tóth G. István, Kovács Sándor, Jancsó Gyula, Nagymihály Sándor, Szabó Elekné, N. N., Mártonyi Lukács 1—1 K. és tízezerhaton összesen 6 K. 85 f. végül Bodor Lajos zenekara zenedijából elégedett 50 K.

Fogadják a szíves felülfizetők a némes czél érdekében hálás köszönetüket.

Kézdivásárhely, 1903. ápril. 26.

A leánybál-rendezők nevében.

Ambrus Róza,

Benkő Irén,

elnökök.

Hirdetések.

Sz. 4569—901.
tlkvi.

HIRDETMEŒY.

Szárazpatak község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított s ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. XXIX. t. cz., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t. cz. cikkek a tényleges birtokostulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. cz. ben szabályozott eljárása tlkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t. cz. 15. és 17. §§-ai alapján ideértve e §§-nak az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §§-ban és az 1891. XVI. t. cz. 15. §-a pontban foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889. XXXVIII. t. cz. 7. §-a) és az 1891. XVI. 15. §-b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. XXIX. t. cz. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják a végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1903. évi november hó 15. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtják be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, ki időközben nyilvankönyvi jogot szerzett hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t. cz. 16. és 18. §§-nak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVI. t. cz. 5. és 6. §§-ban foglalt kiegészítéseit is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1903. november hó 15. napjáig bezárólag a tlkvi hatósághoz nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után ellentmondásuk többé figyelembe vételre nem fog;

3. hogy mindazok, a kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által nem különben azok, kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. t. cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvankönyvi jogukat bármely irányban sértve érzik, ide értve azokat is, kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t. cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólításokat tartalmazó kérvényüket a tlkvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1903. november hó 15. napjáig bezárólag nyújtják be, mert meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltá után az átalakításakor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

Az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvankönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg. Együttal figyelmeztetnek azok a felek, kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszeri másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtának az eredetieket a tlkvi hatóságnál átvehetik.

A kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság
Kézdivásárhelyt, 1903. márczius 1.

Dr. Nagy,
kir. ívsz. albiró.

(94. 3—3.)

Sz. 9066—902.
tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy Kovács Imre k.-vásárhelyi lakos végrehajtónak Daszék Alajosné Turóczy Róza kovásznai lakos végrehajtást szenvedő ellen 64 korona tőke s ennek 1894. okt. hó 30-ik

napjától járó 6% os kamatai, 7 K. 90 fill. óvási, 1/8% váltódíj 59 K. 60 fill. végrehajtási már megállapított úgy 20 K. — f. jelenlegi és a még felmerülendő költségek kielégítése végett az 1881. LX. t. cz. 144. §-a alapján a és 146. § értelmében, valamint a 156. §-ra hivatkozással a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén lévő, a kézdivásárhely-kantai 731. sz. tlkvb. A + 1434. 1435. hrsz. ingatlanra 400 kor., az 1436. hrsz. ingatlanra 48 kor., az al- és feltorjai 1072. sz. tlkvb. A + 3138. hrsz. ingatlanra 201 kor., a kézdiszentléleki I. R. 981. sz. tlkvb. A + 8031. 8032. hrsz. ingatlanra az árverést 156 K. ezennel megállapított kikiáltási árban végrehajthatató képviselője Dr. Horepei Iván ügyvéd közbejöttével elrendelte. 4

Az oroszfalvi 120. sz. tlkvb. A + 921. hrsz. ingatlanra irányzott árverési kérelem elutasított, mert ezen ingatlan még mindig Turóczy Balint s neje Szontagh Róza tulajdonát képezi s ekként a feltételes zálogjog feltétlenné nem vált.

Árverési hatánapul 1903. évi május hó 14. napjának d. a. 9 órája alulírt tlkvi hatóság hivatalos helyiségében, nemkülönben Torja és Kézdiszentlélek községéhez kiűzetik, mely alkalommal ezen ingatlanok a becsárón alul is eladatai fognak.

A kikiáltási ár 10%-át a veenni szándékozók által készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban foglalt árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyi min. írt. rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez bántépénz egyenértékű letendő, vagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervény kiszolgáltatandó.

A kir. törvényszék mint tlkvi hatóság.
Kézdivásárhely, 1903. évi január hó 11-én.

(100. 1—1)

Kovács,
kir. ívsz. bíró.

Szám. 4—903.
közpv. jkv.

Hirdetmény.

Kézdivásárhely város központi választmánya ezennel közhírré teszi, hogy az 1874-ik évi XXXIII. t. cz. 1876. évi XVIII. és az 1899. évi XV. t. cz. cikkek értelmében Kézdivásárhely város választó kerületben az 1904-ik évre jogosultsággal bíró országgyűlési képviselő választók ideiglenes névjegyzéke, a kihagyottak névjegyzékével együtt külön külön összeállítottak.

Ezen névjegyzékek, nemkülönben az alább írt idő alatt esetleg beérkezendő felszólalások az 1899. évi XV. t. cz. 151. §-a alapján a városi tanács üléstermében, folyó évi május hó 5-től 25-ig bezárólag terjedő napokon reggel 8 órától déli 12 óráig kiismerésre kitéve vannak, mely idő alatt azokat a városi tanács egy tagjának jelenlétében mindenki megtekintheti és délután 2 órától 6 óráig lemosolthatja.

Ezen névjegyzékek ellen az 1874. évi XXXIII. t. cz. 44 §-a értelmében joga van mindenkinek saját személyét illetőleg felszólalni, másokat illetőleg pedig a névjegyzékben felvett egyének szólhatnak fel.

A felszólalások május 5-től 15-ig írásban adhatók be. A felszólalások ellen észrevételeket lehet tenni, melyek szintén írásban május 16-tól 25-ig nyújthatók be Dr. Török Andor polgármester, központi választmányi elnökhöz.

Határidőn túl beadott felszólalások és észrevételek nem fogadhatók el.

Kézdivásárhely város központi választmányának 1903-évi április hó 25-én tartott üléséből

Kovács Dániel, Nagy Károly,
h. közpv. elnök. közpv. jegyző.
(96. 1—1)

Vendéglő áthelyezés!

Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű borfogyasztó közönséggel tudatni, hogy

VENDÉGLŐMET

a „Korona” vendéglő helyiségeből 1903. április hó 24-én áthelyeztem a volt „OROSZLAN” cz. vendéglő helyiségebe, (a m. kir. honvéd laktanya átellenében) hol azt tovább is folytatni óhajtom.

Főtörkvésem lesz itt is a n. é. borfogyasztó közönség igényeit minden tekintetben, megelégedésre méltóan, kielégíteni, jó, élvezhető italokat kiárusítani.

Boraim árai a következők lesznek:

1901. évi óbor literenként 36 kr.,
1902. „ „ „ „ 28 „

Midőn irányomban tanúsított nagyrabecsült pártfogásáért e helyen is köszönetet mondok, kérem részemre azt továbbra is fentartani s engem számos látogatásával megtisztelni szíveskedjék.

Mély tisztelettel

SZÖCS MIHÁLY,

(96. 2—3.)

vendéglős.

Vendéglő-helyiség változtatás!

Mély tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy 25-év óta fennálló és jó hírnévnek örvendő

VENDÉGLŐMET

f. évi április hó 24-én, (szentgyörgy napján) áthelyeztem a Takarékpénztár tulajdonát képező, az Olvasó egyesület (Casinó) alatti helyiségébe, az ev. ref. templom szomszédságában, hol továbbra is minden igyekezettel azon leszek, hogy a nagyrabecsült borfogyasztó közönség igényeit minden tekintetben teljes megelégedésre méltóan jó és élvezhető italokkal elégítem ki. Vendégeim nagyobb kényelmére tekeasztal (bilyárd) is áll szíves rendelkezésre!

Továbbá csukrasz-üzletemben mindennap, saját felügyeletem alatt, frissen készített sütemények vannak melyek olcsó és jutányos áron kaphatók.

Írányomban eddig tarusított pártfogásukat köszönné, kérem ezt továbbra is fentartani s engem minél tömegesebb felkeresésével kitüntetni kegyeskedjenek.

Kiváló tisztelettel:

PITRÓFF LAJOS, vendéglős.

(97. 2—3.)